

ת"פ (רמלה) 46203-12-23 - מדינת ישראל נ' שמעון אושר הרוש

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 46203-12-23 מדינת ישראל נ'
הרוש(עציר)

לפני כבוד השופט טל ענר

בעניין: המאשימה
מדינת ישראל

נגד

הנאשם
שמעון אושר הרוש

גזר דין

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בהחזקת סם שלא לצריכה עצמית, לאחר שבחיפוש במחסן סמוך לדירתו נתפסו 1.97 ק"ג קנביס.
2. בהסכמת הצדדים הופנה הנאשם לשירות המבחן. הנאשם כבן 30, נשוי ואב ל-2, שירת בצה"ל ולאחר מכן השתלב בשוק התעסוקה. בילדותו גדל בתנאים קשים, ואביו ניהל אורח חיים עברייני והתמכרותי, ואף נקט ... כלפי האם. לחובתו הרשעה קודמת אחת משנת 2016 בעבירת אלימות.
3. בהתייחסותו לעבירה, הנאשם קיבל אחריות מלאה למעשיו, תיאר שימוש אינטנסיבי בסמים באותה תקופה. הנאשם ביטא תחושות בושה ואכזבה, היה מודע לכך שעובר על החוק אך התעלם מההשלכות ועשה זאת בשל התלות בסמים באותה עת (הנאשם דיווח על שימוש יומיומי בקנביס בשנים האחרונות).
4. בפברואר השנה השתלב הנאשם במסגרת טיפולית סגורה, למשך חודשיים, ולאחר מכן בתוכנית המשך במרכז יום, במסגרתה מגיע 3 פעמים בשבוע למסגרת הטיפולית, משתתף בטיפול פרטני וקבוצתי ומוסר בדיקות שתן. הנאשם ביטא שביעות רצון מן ההליך הטיפולי והביע רצון להתמיד בו על מנת לבסס את ניקיונו מסמים לאורך זמן ואת תפקודו התקין.
5. שירות המבחן סיכם כי ההליך המשפטי הנוכחי מהווה גורם מרתיע, הוערך כי חלה הפחתה בסיכון לביצוע עבירות נוספות בכפוף להתמדה בהליך הטיפולי ושימור הישגיו. שירות המבחן

המליץ אפוא על העמדת הנאשם במבחן, וצו של"צ. הומלץ להימנע מעונש לריצוי בעבודות שירות והוסבר כי חלק משיקומו של הנאשם הוא חזרה למעגל העבודה, וריצוי עבודות שירות יפגע בכך.

6. לצד התסקיר צירפה ההגנה מסמך מנהל המרכז הטיפולי, המאשר את השתתפות הנאשם בטיפולים קבוצתיים, 3 פעמים בשבוע, ומתן בדיקות שתן, ומעריך לחיוב את התקדמותו בטיפול. המאשימה סבורה שמסמך זה אינו מוסיף מידע מהותי מעבר לאמור בתסקיר.

7. הצדדים הגיעו להסמכה דיונית להגשת הטיעונים לעונש בכתב.

8. המאשימה עמדה על הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם. הודגשה כמות הסם שנתפסה, ובהתבסס על פסיקה התבקשתי לקבוע מתחם ענישה של 8 עד 18 חודשי מאסר בפועל. בתוך מתחם הענישה ציינה המאשימה שהנאשם, שהשתמש בסמים שנים רבות, השתלב בהליך טיפולי רק בחודשים האחרונים, ולא ניתן לעדיין לדעת עד כמה מבוססים הישגי ההליך הטיפולי. לפיכך עתרה המאשימה לגזור על הנאשם 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות אם ימצא מתאים לכך.

9. ההגנה סבורה שהפגיעה בערכים המוגנים "אינה ברף הגבוה", והדגישה - אף היא תוך הפניה נרחבת לפסיקה - את שיקולי השיקום, ואת הישגי ההליך הטיפולי כפי שבאים לידי ביטוי בתסקיר. ההגנה ביקשה לאמץ את המלצות התסקיר במלואן, להטיל על הנאשם 200 שעות של"צ ולהעמידו במבחן.

דיון והכרעה

10. בהתאם להוראות החוק, מתחם העונש יעוצב בהתאם לעיקרון המנחה - הלימה, תוך התחשבות בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

11. הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם, הם שמירה על בריאות הציבור, וההגנה מפני נגע הסמים והפצתם. מידת הפגיעה בערכים המוגנים בענייננו היא משמעותית, בהינתן הכמות הכוללת של הסמים בהם החזיק הנאשם - כשני קילוגרם, כמות המלמדת שהנאשם היה מעורב במידה זו או אחרת במעגל הפצת הסם. מאידך יש לציין כי מדובר בסמים מסוג קנביס, וכפי שנפסק מפי כבוד השופט גרוסקופף בבש"פ 8640/20 **אבו קרינאת נ' מדינת ישראל** (23.12.2020) "**לא ניתן להתעלם מכך שהיחס החברתי והמשפטי לשימוש בקנאביס, ואף לייצורו, מצוי בתהליכי שינוי**".

12. מדיניות הענישה הנהוגה: מתחמי הענישה הנהוגים בעבירות של החזקת קנבים שלא לצריכה עצמית, בכמויות של מספר קילוגרמים כוללים מאסרים בפועל, כשהרף התחתון של המתחם עשוי לכלול מאסר שניתן לרצותו בעבודות שירות. כך למעשה עולה גם מפסקי הדין אליהם הפנתה המאשימה: רע"פ 636/21 לוי נ' **מדינת ישראל** (16.2.21): החזקת 760 גרם קנבים, מתחם 6 חודשי ע"ש עד 12 חודשי מאסר; ת"פ 9933-08-20 **מדינת ישראל נ' טדלה** (9.6.21): החזקת 1.3 ק"ג קנבים, מתחם 6 עד 18 חודשי מאסר; ת"פ 37731-06-19 **מדינת ישראל נ' גבריאולוב** (20.11.19): 1.5 ק"ג קנבים, מתחם 6 חודשי ע"ש עד 20 חודשי מאסר.

13. להפניות אלה אוסיף את פסקי הבאים, המלמדים על אותה מגמה: רע"פ 1830/16 **רקיבי נ' מדינת ישראל** (11.4.16): שני ק"ג קנבים, מתחם 6 עד 15 חודשי מאסר; ת"פ 16649-03-19 **מדינת ישראל נ' בריגה** (4.10.21): שמונה ק"ג קנבים, מתחם 8 חודשי ע"ש עד 18 חודשי מאסר; ת"פ 1062-06-18 **מדינת ישראל נ' קוטלובסקי** (23.12.19): 1.5 ק"ג קנבים, מתחם בין מאסר שירות בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל

14. **לאור האמור עד כה, מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשם נע בין 6 חודשי מאסר שניתן לרצות בעבודות שירות, לבין 12 חודשי מאסר בפועל.**

15. המחלוקת בה נותר להכריע היא האם יש (כטענת המאשימה) לגזור על הנאשם עונש בחלק התחתון של המתחם, קרי מאסר בעבודות שירות, או לסטות ממתחם הענישה מטעמי שיקום ולאמץ את המלצות התסקיר. לאחר עיון בטענות הצדדים ובחינה יסודית של האמור בתסקיר מצאתי שיש לקבל בעיקרן את המלצות שירות המבחן, למעט בעניין היקף שעות השל"צ עליו הומלץ.

16. כידוע, סעיף 40 לחוק העונשין מעניק בכורה, בהתקיים הנסיבות הקבועות בו, לשיקולי שיקום על פני עקרון ההלימה, שמנחה את גזירת העונש, ברגיל. בעניין **קרנדל** (ע"פ 6637/17 **קרנדל נ' מדינת ישראל**, 14.8.18) פסק בית המשפט העליון כי הפעלת הסמכות בסעיף 40 אינה מוגבלת לעבירות קלות בלבד. עוד נפסק, כי במסגרת יישום סעיף 40 יש להביא בחשבון, בין היתר, את "**המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה**".

17. הודגש, כי אין מדובר ברשימה ממצה של שיקולים, אך ככלל "**ניתן לציין ששילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו**

של סעיף 40ד(א)."

18. מצאתי כי שני האלמנטים הנ"ל - שינוי בהתייחסות הרגשית של הנאשם, ואינדיקציה אובייקטיבית לתהליך טיפולי מוצלח - מתקיימים בענייננו.

19. במישור הפנימי, שירות המבחן דיווח על קבלת אחריות מלאה, יכולת גבוהה להתבוננות ביקורתית על אורח חייו ההתמכרותי והשולי עובר למעצרו. התבוננות ביקורתית זו הביאה להשתלבות במסגרת טיפולית פרטית ותובענית, ולדבר גם עלות כספית כבדה - אינדיקציה נוספת למידת המחויבות של הנאשם. להתרשמות גורמי הטיפול, השינוי הפנימי שעבר הנאשם חיזק אותו. הוא מכיר בדפוסיו הבעייתיים, שיפר את היכולת להתמודד עם קשיים ולהיעזר בגורמים חיצוניים, ושיפר את היכולת לזהות גורמי סיכון ולהימנע מהם.

20. במישור החיצוני, קיימות אינדיקציות אובייקטיביות להישגי ההליך הטיפולי. הנאשם סיים את המסגרת האשפוזית הסגורה, שומר על ניקיון מסמים, מוסר בדיקות שתן, ומשתתף בהתמדה בטיפול במסגרת מרכז היום. גורמי הטיפול מדווחים על שינוי משמעותי שעובר על הנאשם ועל מוטיבציה גבוהה להמשיך בטיפול ולשמר את הישגיו. אכן, כמו בכל מקרה של התערבות טיפולית בבעיית סמים - ההצלחה אינה מובטחת, והיא כרוכה בהתמדה, משאבים, רצון ומחויבות של הנאשם לאורך זמן. עם זאת, המידע הקיים בנקודת הזמן הנוכחית מאפשר לקבוע ברמת הביטחון הנדרשת שקיים סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם. יצוין כי העמדת הנאשם במבחן נועדה בין השאר להתמודד עם אי-הוודאות המובנית לגבי הצלחתם של הליכים טיפוליים: ככל שהנאשם ימנע חלילה, צו המבחן יאפשר להידרש לעניינו מחדש.

21. במענה לטענות המאשימה שההליך הטיפולי אותו עובר הנאשם אינו ארוך מספיק והישגיו אינם מבוססים דיים, וכעניין של מדיניות שיפוטית, אציין שבית המשפט שוקל באופן תדיר מהי נקודת הזמן בה נכון יהיה לגזור את דינם של נאשמים המצויים בהליכי טיפול. על פי גישה אחת, יש "ללוות" את שיקומו של הנאשם לאורך זמן רב (באמצעות מספר תסקירים), על מנת לבסס ולוודא את תוצאות הטיפול. דעתי היא שיש להימנע ככל האפשר משימוש מופרז בתסקירים משלימים ודחייה ממושכת של הדיון, אחרת הופכים הליכי גזירת הדין למעין "העמדה מוקדמת במבחן". כאשר שירות המבחן הגיע להמלצה טיפולית סופית בעניינו של נאשם, ובית המשפט סבור שזוהי המלצה ראויה שיש לאמץ, אין מקום להאריך את הדיון, את עינוי הדין לנאשם, ולהעסיק את שירות המבחן העמוס. כפי שנפסק לא אחת מדובר במשאב מוגבל שיש להשתמש בו בתבונה, ומוטב להפנות את משאבי השירות למשימת הטיפול וליווי הנאשמים הנמצאים תחת צווי מבחן, ולא להטריחו ללא צורך בהגשת תסקירים. מכל מקום - וכפי שציינתי - אחת מסגולותיו של צו המבחן היא היותו שסתום ביטחון משפטי, המאפשר בקרה בדיעבד למקרה שתקוות השיקום תיכזב, ולא בכדי חל סעיף 40ד לחוק לא רק על "נאשם שהשתקם" אלא גם על נאשם ש"יש סיכוי של ממש שישתקם", קרי המחוקק מקבל, בהגדרה, מצבים בהם יש

לסטות ממתחם העונש ההולם למרות שההצלחה השיקומית אינה בגדר ודאות אלא בגדר סיכוי ממשי.

22. לבסוף, מצאתי כנכונה את עמדת שירות המבחן לפיה עונש של עבודות שירות אינו משרת את שיקולי שיקומו של הנאשם. המאשימה הגדירה את עבודות השירות כ"עונש שיקומי". יש בדברים טעם, שכן מדובר בעונש שנועד להימנע ממאסר ממשי על השלכותיו השליליות, ולהשאיר את הנאשם כאדם מתפקד בקהילתו. עם זאת אין להתעלם מכך שגם לעונש זה יש פן גמולי, בשל העובדה שהוא שולל את יכולת ההשתכרות של הנאשם למשך מספר חודשים וממילא פוגע פגיעה כלכלית בו ובמשפחתו. שירות המבחן סבור כי עונש מסוג זה עלול לגרום לרגרסיה, וכי חיוני שהנאשם ישוב לתפקד בעבודה ובפרנסת הבית, והדבר מהווה רכיב משמעותי בהליך שיקומו. הנמקה זו מקובלת עלי ויש לאמצה.

23. לצד כל האמור, אתן ביטוי מסוים לשיקולים גמוליים בהיקף שעות השל"צ אותו אגזור, וכן ברכיב הכלכלי של גזר הדין.

24. אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. צו מבחן למשך 12 חודשים.

הנאשם מוזהר שעליו להישמע לכל הנחיות ודרישות שירות המבחן במסגרת הצו, וכי אם יפר הוראה מהוראות הצו הוא חשוף לסנקציות, לרבות האפשרות שבית המשפט יפקיע את הצו ויגזור את דינו מחדש.

ב. **250 שעות של"צ** בעמותת "יד ביד" בלוד. הנאשם ישלים את מכסת השעות תוך שנה.

ג. **6 חודשי מאסר מותנה**, לבל יעבור במשך שלוש שנים מהיום עבירה על פקודת הסמים, למעט החזקת סם לצריכה עצמית.

ד. **חודשיים מאסר מותנה**, לבל יעבור במשך שנתיים מהיום עבירת החזקת סם לצריכה עצמית.

ה. **קנס בסך 5,000 ₪**, ישולם תוך 30 יום.

צו כללי למוצגים.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, י"ט תמוז תשפ"ה, 15 יולי 2025, במעמד הצדדים.